

Študijný program: **PRAVOSLÁVNA TEOLÓGIA**
Študijný odbor: **7761V00 Sociálna práca**
Stupeň vysokoškolského štúdia: **3. stupeň**
Forma štúdia: **denná / externá**
Dĺžka štúdia: **4 roky / 5 rokov**
Akademický titul: **PhD.**

Študijný program **PRAVOSLÁVNA TEOLÓGIA** je orientovaný na:

- kvantitatívne a kvalitatívne metódy výskumu v teológii,
- metodológiu vied o spoločnosti a teóriu sociálnej práce a spoločenských vied,
- charitatívnu službu cirkvi a jej spoločenský prínos,
- biblické a duchovno-etické východiská charitatívnej služby,
- kresťanskú dobročinnosť,
- misijnú, charitatívnu a sociálnu službu cirkvi (napríklad v rómskom prostredí a ostatných etnických minoritách),
- aktuálne súčasné sociálne otázky: rodina, spoločnosť, sociálna komunikácia, ekológia, závislosti a pod.,
- biblickú exegézu a kresťanskú antropológiu,
- teologickú syntézu a duchovné hodnoty človeka.

Študijný program **PRAVOSLÁVNA TEOLÓGIA** tvoria povinné predmety: *Cudzí jazyk v akademickom diskurze / Dizertačná práca s obhajobou / Dizertačná skúška s obhajobou výskumného projektu ku dizertačnej skúške / Biblická teológia a exegéza / Metodológia systematickej teológie / Historický kontext teológie / Základy vysokoškolskej pedagogiky* a povinne voliteľné predmety: *Metodológia prekladu Svätého Písma a liturgických textov / Biblická hermeneutika / Exegéza Svätého Písma / Cirkev a spoločnosť (kresťanská sociológia) / Dejiny Byzancie a byzantská teológia / Dogmatické bohoslovie / Svätootcovská teológia / Oponovanie záverečnej práce bakalárskeho štúdia / Grécka liturgická terminológia / Grécky jazyk a kultúra / Kánonické a cirkevné právo / Kresťanská pedagogika a psychológia / Liturgika / Pastierske bohoslovie / Pravoslávny duchovný a etický život / Sväté tajiny / Študijný, resp. výskumný pobyt (stáž) na VŠ alebo ved.-výskum. pracovisku / Vedecké projektovanie / Vedenie záverečnej práce bakalárskeho štúdia / Vlastná pedagogická činnosť doktoranda 2 hod./týž. / Vlastná pedagogická činnosť doktoranda 4 hod./týž. Súčasťou štúdia sú aj jednotky tvorivej činnosti v oblasti vedy: *Aktívne účasti na domácich vedeckých podujatiach / Aktívne účasti na zahraničných vedeckých podujatiach / Publikované príspevky z domácich vedeckých konferencií / Publikované príspevky zo zahraničných vedeckých konferencií / Recenzia / Redakčné a zostavovateľské práce / Účasť na riešení vedeckého grantového projektu / Vedecká monografia v spoluautorstve, alebo kapitola v monografii (min. 1 AH) / Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých časopisoch alebo zborníkoch / Vedecké práce v zahraničných časopisoch alebo zborníkoch / Vedecké práce v domácich karentovaných časopisoch, alebo časopisoch evidovaných v databázach (WoS, Scopus) / Vedecké práce v zahraničných karentovaných časopisoch, alebo časopisoch evidovaných v databázach (WoS, Scopus) / Vedenie „Grantu PU pre doktorandov“ alebo iného výskumného grantu / Vysokoškolská učebnica, alebo učebné texty v spoluautorstve (min. 1 AH).**

Všeobecná charakteristika profilu absolventa študijného programu **PRAVOSLÁVNA TEOLÓGIA** je predovšetkým príprava odborných pedagogicko-vedeckých kádrov a vedeckovýskumných pracovníkov pre potreby terciárneho vzdelávania, výskumných inštitúcií, cirkvi a odborných pracovníkov pre riadiace orgány na vyšších stupňoch.

Absolvent doktorandského štúdia v odbore **PRAVOSLÁVNA TEOLÓGIA** je schopný riešiť náročné teologicko-praktické, dogmatické, pastoračno-liturgické, katechetické, historické a filozofické otázky, je schopný zapájať sa do tímovej vedeckej práce, je schopný zapájať sa do riešenia grantových projektov, je pripravený na vysokoškolskú pedagogickú činnosť, aplikovať získané poznatky v cirkevno-spoločenskej praxi, a to tak pri popularizácii teologických a duchovných poznatkov, ako aj pri vstupovaní do konkrétnej cirkevnej, administratívnej, riadiacej, misijnej a duchovnej činnosti. Úroveň absolventa tohto študijného programu je určovaná kvalitným

zvládnutím stanovených požiadaviek tak na študijno-pedagogickú, ako aj na vedecko-tvorivú zložku štúdia. Absolvent je schopný vstúpiť do konkurenčného (aj zahraničného) vedeckého aj pedagogického prostredia, je schopný získavať vedecké a vedecko-pedagogické kontakty, zapájať sa do tímovej vedeckej práce, vstupovať do grantových projektov na úrovni domácich i medzinárodných organizácií. Je pripravený na vysokoškolskú pedagogickú činnosť. Zároveň je pripravený aplikovať získané poznatky v širšej spoločenskej praxi, a to tak pri popularizácii teologických poznatkov, ako aj vstupovaním do konkrétnej publikačnej, recenzentskej a širšej vedeckej a kultúrnej praxe.

PRAVOSLÁVNA TEOLÓGIA ako študijný program je orientovaný na riešenie čiastkových úloh v základných oblastiach teologického štúdia:

- - biblistika, špeciálne biblická exegéza,
- - systematická teológia,
- - praktická teológia,
- - patristika,
- - cirkevné dejiny (všeobecné i miestne),
- - liturgický jazyk,
- - interkonfesionálne vzťahy na Slovensku,
- - aktuálne súčasné sociálne otázky (ekológia, závislosti a pod.),
- - kresťanská psychológia a pedagogika,
- - kresťanská sociológia a antropológia.

Rozsah vedomostí, schopností a zručností absolventa:

Charakteristika profilu absolventa doktorandského štúdia v študijnom programe Pravoslávna teológia je podmienená výstupmi vzdelávania, ktorými absolvent disponuje po úspešnom absolvovaní štúdia a je schopný uplatniť ich v praxi.

Absolvent ovláda pokročilé kvantitatívne a kvalitatívne metódy a modelové simulácie a metodológie, ktoré umožňujú tvorivo posudzovať vybrané polia teológie. Po absolvovaní programu budú absolventi schopní samostatne formulovať a hľadať riešenia vedeckých a výskumných otázok teológie a jej interdisciplinárnych prienikov. Doktorandi získajú schopnosť kriticky myslieť, samostatne navrhovať riešenia komplexných problémov a pracovať ako členovia výskumného tímu. Rovnako tiež vedú analyzovať, kvalifikovane vyhodnocovať aj zložité praktické a koncepcné otázky, navrhovať vhodné postupy a riešenia v rámci vedecko-výskumného bádania.

Absolvent je schopný špecifikovať a aplikovať získané poznatky tak v teoretickej, ako aj v praktickej oblasti, efektívne riadiť procesy žiaducich i nežiaducich zmien duchovného i spoločenského života na báze biblického a cirkevného chápania zmyslu života a takmer dvetisícročnej skúsenosti Cirkvi, ktorú treba detailne a dokonale poznať. Je schopný preukazovať dôkladné porozumenie nosných oblastí znalosti a teórie duchovného i spoločenského života spolu so schopnosťou kritického úsudku v celom spektre uvedených problémov, pracovať v projektoch (napr. rómsky problém, drogová a iná závislosť, bezdomovci, nezamestnaní a pod.), ktoré nastrojú identifikáciu problému, analýzu, návrh a uplatňovanie rozsiahlych riešení spolu s testovaním a primeranou dokumentáciou. Vedomostná úroveň absolventa je rozšírená o schopnosti vedeckého bádania v teologickej, historickej, sociálnej a kultúrnej oblasti, má predpoklady pre výkon náročných riadiacich funkcií na všetkých úrovniach cirkevnej práce, ako sú eparchie, úrad metropolitnej rady, rôzne komisie, ktoré skúmajú problémy v oblasti kánonických priestupkov, liturgických a etických otázok spoločenského života. Je spôsobilý pracovať ako duchovný v ozbrojených silách SR. Je schopný plnohodnotne sa podieľať na vedeckej a pedagogickej práci na fakulte aj mimo nej.

Výstupy vzdelávania sú verifikovateľné a zodpovedajú poslaniu Prešovskej univerzity v Prešove, stupňu kvalifikačného rámca SKKR8 a oblasti poznania podľa študijného odboru teológia.

Absolvent ovláda a vie zvoliť konkrétne vedecké metódy základného i aplikovaného výskumu v príslušnej oblasti teológie (biblické vedy, cirkevné dejiny, systematická teológia, filozofia, praktická teológia, cirkevné právo). Absolvent má všeobecné vedomosti na úrovni hodnotenia, vedomosti o prioritách potrebných pre rozvoj spoločnosti, odborné a metodologické vedomosti z viacerých oblastí odboru, slúžiace ako základ pre projektovanie výskumu a vývoja v jednotlivých teologických oblastiach s prepojením na potreby aktuálnej pastoračnej praxe v rozličných sférach. Absolvent dokáže formulovať nové hypotézy a stratégie pre ďalší výskum a rozvoj študijného odboru teológia v interdisciplinárnom prepojení na andragogické, historické a spoločenské vedy.

Aplikuje vlastné zistenia svojej teoretickej analýzy a svojho komplexného vedeckého výskumu pri riešení problémov v tejto oblasti. Prakticky ovláda zvolené bádateľské metódy a používa ich pri analýze relevantných detailov a dôležitých interdisciplinárnych väzieb. Na základe svojich výstupov a zistení dokáže navrhovať, overovať a implementovať nové výskumné a pracovné postupy v širších súvislostiach a možných dôsledkoch navrhovaných riešení.

Uplatnenie absolventa:

Absolventi spĺňajú kvalifikačný predpoklad na výkon činnosti odborného asistenta v oblasti teológie. Konkrétne sa môžu uplatniť napríklad ako odborný asistent vysokej školy:

[2310003 Odborný asistent vysokej školy](#)

[2310004 Asistent vysokej školy](#)

[2310005 Lektor vysokej školy](#)

[2422016 Špecialista v oblasti rozvoja vedy, výskumu a inovácií](#)

[1345003 Vedúci katedry](#)

[1223001 Riadiaci pracovník výskumnej inštitúcie](#)

Absolventi tiež spĺňajú kvalifikačný predpoklad na výkon činnosti:

- najvyššieho predstaviteľa cirkvi (2636002) - metropolita, arcibiskup, biskup
- riadiaceho pracovníka v cirkevnej organizácii (2636003) – protosynkel (riaditeľ biskupského úradu)
- duchovenského člena ústredia cirkvi (2636004) – synkel (tajomníci metropolitných a eparchiálnych úradov)
- duchovného správcu, administrátora, správcu farnosti (2636005) - arcidekan, dekan, správca cirkevnej obce
- farára, rehoľného kňaza (duchovný, mních v hodnosti kňaza, alebo diakona (2636006)
- kaplána, výpomocného duchovného (2636009).

Kvalifikačné požiadavky na výkon uvedenej činnosti podliehajú požiadavkám vnútorných predpisov Pravoslávnej cirkvi: <https://orthodox.sk/pravoslavna-cirkev/ustava/>
https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/prilohy/SK/ZZ/2020/449/20210101_5289809-2.pdf

- Absolventi spĺňajú kvalifikačný predpoklad na výkon funkcie v hodnostnom zbore dôstojníkov pre vojenskú odbornosť vojenská duchovná služba: <https://www.epi.sk/zz/2019-443#p3> - duchovný vykonávajúci duchovnú službu vo vysokoškolskom pastoračnom centre: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/395/20040713> čl. 5 od. 3

- Absolventi spĺňajú kvalifikačný predpoklad na výkon činnosti učiteľa náboženstva v zmysle § 11-13 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov: <https://www.minedu.sk/data/att/18688.pdf>. Splnenie kvalifikačných predpokladov na výkon pedagogickej činnosti učiteľa predmetov náboženstvo a náboženská výchova je vysvetlené v stanovisku Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR: https://www.minedu.sk/data/files/6522_kvalif_predpoklady.pdf.

Úroveň študentov a absolventov študijného programu

Absolvent študijného programu **PRAVOSLÁVNA TEOLÓGIA** je schopný svoje teoretické a praktické znalosti prenášať do praktického spoločenského i cirkevného života. Zvláda organizovať operačné, diagnostické, verifikačné, experimentálne a iné skúmanie. Má potrebné vedomosti a zručnosti súvisiace so spôsobilosťou vzdelávať na univerzitách v oblasti teológie. Absolvent má teoretické vedomosti a odbornú prípravu pre vedeckú činnosť a zároveň už preukázal, že ovláda činnosti spojené s rozvojom teórie a metodológie teológie a s vyučovaním na vysokých školách.